

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/85/2012
Identifikačné číslo spisu:	3011200493
Dátum vydania rozhodnutia:	22.01.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3011200493.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: D., bytom Y., právne zastúpeného advokátkou JUDr. Renátou Jánskou, AK so sídlom v Trenčíne, Piaristická č. 6836, proti odporcovi: Obvodný pozemkový úrad v Trenčíne, Nám. Sv. Anny č. 7, Trenčín, za účasti Slovenského pozemkového fondu, Búdkova č. 36, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. H/2011/00088-3/OVE zo dňa 29.06.2011, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 11S/71/2011-27 zo dňa 06.03.2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 11S/71/2011-27 zo dňa 06.03.2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie č. H/2011/00088-3/OVE zo dňa 29.06.2011, ktorým odporca podľa ustanovení zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon“) rozhodol o reštitučnom nároku navrhovateľa a jeho brata X. tak, že vyslovil, že títo nespĺňajú podmienky uvedené v § 6 ods. 1 písm. k/ zákona na navrátenie vlastníctva alebo poskytnutie náhrady za žiadané pozemky parc. č. XXX/X a XXX/X, k. ú. J., z dôvodu, že tieto pozemky neprešli na štát, resp. inú právnickú osobu v dôsledku kúpnej zmluvy uzavretie v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi ich náhradu nepriznal.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ podal odvolanie, ale neuviedol žiaden dôvod, pre ktorý ho napadol, ani rozsah, v akom rozhodnutie odporcu napadol, v čom videl jeho nezákonnosť a aký konečný návrh urobil, a kvôli týmto nedostatkom odvolanie navrhovateľa nezodpovedalo ustanoveniam § 250l ods. 2 a § 249 ods. 2 OSP. Keďže rozsah napadnutia správneho rozhodnutia možno rozšíriť len v lehote na podanie odvolania, teda 30 dní od jeho doručenia, a keďže odvolanie bolo súdu doručené 29.07.2011, teda predposledný deň lehoty, nemohol už súd navrhovateľa poučiť o náležitostiach odvolania, lebo doplnenie by sa nezrealizovalo v 30-dňovej lehote, teda do 30.07.2011. Na dodatočné zdôvodnenie odvolania právnu zástupkyňou navrhovateľa krajský súd preto

neprihliadal.

Krajský súd však vo svojom rozsudku zároveň konštatoval, že navrhovateľ mal možnosť predložiť dôkazy, či navrhnúť ich vykonanie, no bol pasívny. Z vyjadrenia navrhovateľa predloženého súdu na pojednávaní dňa 06.03.2012 podľa krajského súdu vyplynulo to, že navrhovateľ nebol svojim otcom konkrétne informovaný o tiesni a nápadne nevýhodných podmienkach a uvádzal len všeobecné okolnosti. Dodal, že druhý účastník X. ani nepodal odvolanie, čo tiež nasvedčuje skutočnosti, že tieseň a nevýhodné podmienky navrhovateľa nemohli preukázať, lebo o nich nemali žiadne informácie.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie žiadajúc zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie veci na nové konanie. V odvolaní namietal postup a rozsudok krajského súdu, ktorými mu tento odňal možnosť konať pred súdom, pretože na jednej strane prijal a vecne prejednal odvolanie, no na druhej strane mu vytýkal vážne nedostatky, ktoré mali brániť jeho vecnému prejednávaniu. Rozsudok krajského súdu považoval preto za nepreskúmateľný a zmätočný. Krajskému súdu vytýkal, že sa nezaoberal dôvodmi obsiahnutými v písomnom vyjadrení zo dňa 29.02.2012, podanom súdu dňa 06.03.2012, hoci sa zaoberal prieskumom rozhodnutia odporcu. V ďalšom navrhovateľ podrobne uviedol dôvody, kvôli ktorým rozhodnutie odporcu trpí závažnými nedostatkami, predovšetkým tým, že bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Konštatoval, že odporca si sám zistil okolnosti uzavretia kúpnej zmluvy a na základe zistených skutočností dospel k záveru, že zmluva nebola uzavretá v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, nakoľko cena za predmetné nehnuteľnosti bola určená v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi, a to v maximálnej možnej výške.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP.

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis odporcu, vyplýva, že dňa 09.10.1992 si X. (brat navrhovateľa) na základe splnomocnenia od svojho otca O. (pôvodného vlastníka) uplatnil nárok na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam podľa zákona, a to k pozemkom nachádzajúcim sa v k. ú. J., parc. č. XXX/X a XXX/X, vedených na LV č. XXX. Keďže O. po uplatnení reštitučného nároku zomrel, vstúpili do konania po ňom jeho potomkovia, X., D. a C.; C., rod. D. zomrela a z dôvodu, že jej právni nástupcovia nereagovali na výzvy odporcu, bolo voči nim konanie zastavené. Odporca tak v preskúmanom rozhodnutí vyslovil, že X. a D. nespĺňajú podmienky uvedené v § 6 ods. 1 písm. k/ zákona na navrátenie vlastníctva alebo poskytnutie náhrady za žiadané pozemky z dôvodu, že tieto neprešli na štát, resp. inú právnickú osobu v dôsledku kúpnej zmluvy uzavretie v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok.

Rozhodnutie odporcu napadol D. podaním zo dňa 28.07.2011, označeným ako odvolanie, doručeným krajskému súdu dňa 29.07.2011. Z podania bolo zrejmé, preskúmania ktorého rozhodnutia sa navrhovateľ domáhal ako aj to, že ho považoval za nesprávne a nedostatočné.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V zmysle § 250l OSP podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti OSP sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

S poukazom na § 250l ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo

upravené v piatej časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Podľa § 250m OSP konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu (ods. 1). Účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava (ods. 3).

Podľa § 249 ods. 2 OSP žaloba musí okrem všeobecných náležitostí podania obsahovať označenie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktoré napadá, vyjadrenie, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie a postup napadá, uvedenie dôvodov, v čom žalobca vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu, a aký konečný návrh robí.

Podľa § 43 ods. 1 OSP sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

Podľa § 250p OSP ak je návrh podaný oneskorene alebo ho podá ten, kto naň nie je oprávnený, alebo ak sa napadá rozhodnutie, ktoré preskúmaniu nepodlieha, alebo ak navrhovateľ neodstránil vady, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu návrhu, súd uznesením opravný prostriedok odmietne. Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa v danej veci nepostupoval v intenciách citovaných zákonných ustanovení. Krajský súd nekonal so zákonom vymedzeným okruhom účastníkov v zmysle § 250m ods. 3 OSP. Toto ustanovenie definuje okruh účastníkov tak, že sú nimi tí, ktorí boli účastníkmi pred správnym orgánom a samotný správny orgán. Zo spisu odporcu je zrejmé, že účastníkom v reštitučnom konaní bol nielen D., s ktorým krajský súd konal na základe jeho opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporcu, ale bol ním aj jeho brat X., o ktorého nároku odporca taktiež rozhodoval. Na účastníctve X. v preskúmvacom súdnom konaní nemení nič ani skutočnosť, že sám opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporcu nepodal. Jeho účastníctvo je totiž explicitne dané zákonom (§ 250m ods. 3 OSP).

Navyše krajský súd rozhodol o opravnom prostriedku rozsudkom tak, že rozhodnutie odporcu potvrdil, hoci z odôvodnenia vyplýva, že samotný opravný prostriedok navrhovateľa podľa jeho názoru trpel nedostatkami (konkrétne neuvedenie dôvodu, pre ktorý navrhovateľ rozhodnutie napadol, ani rozsahu napadnutia, neuvedenie skutočností, v čom navrhovateľ videl jeho nezákonnosť a absencia petitu) brániacimi meritórnemu rozhodnutiu. Konštatoval, že keďže rozsah napadnutia správneho rozhodnutia možno rozšíriť len v lehote v zmysle § 250h ods. 1 OSP, teda v 30-dňovej lehote na podanie opravného prostriedku, no opravný prostriedok bol podaný v predposledný deň tejto lehoty, nemohol krajský súd vyzvať a poučiť navrhovateľa o náležitostiach opravného prostriedku, lebo by sa tak nestalo vo vyššie uvedenej lehote. Zmätočná je aj argumentácia krajského súdu, ktorý na jednej strane tvrdil, že na doplnenie dôvodov advokátkou navrhovateľa dňa 06.03.2012 neprihliadal, no na strane druhej poukazoval práve na obsah tohto podania, z ktorého usúdil, že navrhovatelia by tieseň a nápadne nevýhodné podmienky nevedeli preukázať.

Takéto odôvodnenie rozsudku krajského súdu je absolútne zmätočné. Povinnosťou krajského súdu bolo postupovať v zmysle § 43 ods. 1 OSP - teda navrhovateľa, ktorý v čase podania opravného prostriedku nebol zastúpený advokátom, poučiť o zákonných náležitostiach opravného prostriedku podľa § 249 ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 OSP a poučiť ho o následkoch spojených s márnym uplynutím poskytnutej lehoty vyplývajúcich z ustanovenia § 250p OSP. Až po realizácii uvedeného postupu mohol krajský súd buď opravný prostriedok odmietnuť bez toho, aby sa zaoberal meritom veci, alebo v prípade riadneho doplnenia opravného prostriedku sa mal zaoberať odvolacími dôvodmi a námietkami navrhovateľa a následne mal rozhodnúť meritórne. Podľa odvolacieho súdu takémuto postupu nebráni ani ustanovenie § 250h ods. 1 OSP, pretože z opravného prostriedku navrhovateľa zo dňa 28.07.2011 je zrejmé bez všetkých pochybností, že napáda rozhodnutie odporcu, teda že ho napáda v celosti (nakoniec rozhodnutie odporcu malo len jediný výrok). Preto vyššie popísaným zákonným postupom, ktorým by

bolo umožnené navrhovateľovi odstrániť nedostatky jeho opravného prostriedku, by nedošlo za žiadnych okolností k rozšíreniu rozsahu napadnutia opravného prostriedku, tak, ako to nesprávne interpretoval krajský súd.

Pokiaľ teda krajský súd nekonal so všetkými účastníkmi konania a svoj rozsudok odôvodnil zmätočne (keď hoci tvrdiac nedostatky opravného prostriedku brániace jeho prejednanie a meritórnemu rozhodnutiu vo veci, vec prejednal a rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu), svojím postupom im odňal právo na súdny proces, a teda im odňal možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 250ja ods. 3 posledná veta v spojení s § 221 OSP z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 221 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP.

Odvolací súd sa vzhľadom na procesné pochybenia súdu prvého stupňa vecou samou a odvolacími námietkami navrhovateľa nezaoberal. Povinnosťou súdu prvého stupňa bude pribrať do konania aj X., konať s ním ako s účastníkom, vyzvať navrhovateľa na doplnenie jeho opravného prostriedku o zákonné náležitosti, poučiť ho o nich, ako aj o následkoch spojených s márnym uplynutím lehoty a až následne zvoliť ďalší postup vo veci v zmysle vyššie načrtnutého.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože s poukazom na § 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 bude povinnosťou súdu prvého stupňa rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.